

Vastgesteld verslag

Betreft

Nationaal Beraad Digitale Overheid

Vergaderdatum en -tijd

18 januari 2016, 15.00-17.00

Deelnemers

Bas Eenhoorn (Digicommissaris, voorzitter), Hans van der Stelt (Bureau Digicommissaris), Bianca Rouwenhorst (Bureau Digicommissaris), André van der Zande (VWS), Bernard ter Haar (SZW), Hanneke Schuiling (Fin), Bertholt Leeftink (EZ), Peter Heij (I&M), Ronald van Roeden (BZ), Simone Roos (BZK), Maarten Tossings (Def), Ronald Barendse (Manifestgroep), Hans Blokpoel (Manifestgroep), Yvonne van Stiphout als vervanger van Kees Jan de Vet (VNG), Albert Vermuë (UvW), Henry Meijdam (IPO), Michiel Boots (AZ) en Dorien van den Berg (Bureau Digicommissaris/verslag)

Afwezige deelnemers

Marjan Hammersma (OCW), Nicole Stolk (V&J), Gerdine Keijzer (Klein Lef), Ronald Barendse (Manifestgroep), Hans Blokpoel (Manifestgroep), Cees Oudshoorn (VNO/NCW)

Contactpersoon

Dorien van den Berg
dorien.berg@digicommissaris.nl

Datum

18-01-2016

Kenmerk

Bijlagen

-

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering. De VNG wordt, in elk geval tot juli dit jaar, in het Nationaal Beraad vertegenwoordigd door Jantine Kriens, vandaag wordt zij vervangen door Yvonne van Stiphout. Maarten Tossings, hoofddirecteur bedrijfsvoering, is de opvolger van Arie Jan de Waard en daarmee de nieuwe vertegenwoordiger in het Nationaal Beraad van Defensie. Nicole Stolk is vandaag afwezig en heeft een schriftelijke inbreng gedaan. Dit wordt meegenomen in de bespreking.

Deze vergadering is extra ingelast, zoals afgesproken in het Nationaal Beraad van 3 november 2015, ter bespreking van het herziene concept Digiprogramma. De stukken liggen voor ter bespreking, de besluitvorming hierover vindt plaats op 2 februari a.s.

2. Conceptverslag 3 november 2015

BZK heeft verzocht om een redactionele wijziging. Deze zal worden verwerkt.

Verzocht wordt in het verslag, ten aanzien van de uitgangspuntenbrief wet GDI, de formulering te hanteren die in de uiteindelijke brief is opgenomen. Het verslag zal hierop worden aangepast en wordt met deze wijzigingen vastgesteld.

3. Concept Digiprogramma 2016-2017

De Digicommissaris geeft aan dat de opmerkingen die zijn gemaakt tijdens de vorige bespreking zijn verwerkt. Het gaat met name om het meer in evenwicht brengen van het toekomstbeeld en de basis die nog verder op orde moet worden gebracht. Ook is een nadere detaillering van de financiën toegevoegd, zoals verzocht was in de vergadering van 3 november 2015.

De regieraden hebben afgelopen week de bestedingsplannen besproken. De regieraad I&A kon nog geen advies geven omdat er, mede na de verschillende overleggen met de Tweede Kamer, nog te veel open eindjes en schuivende panelen zijn. Er wordt hard gewerkt om dit zo snel mogelijk in te vullen.

Vanuit de andere regieraden wordt positief geadviseerd over de bestedingsplannen. Daarbij wordt wel de kanttekening geplaatst dat de bestedingsplannen in het algemeen moeilijk te doorgronden zijn en dat men zich soms afvraagt of 'de goede dingen' gedaan worden. Er is behoefte aan een heldere stip op de horizon en aan meer sturing op samenhang en doorontwikkeling.

Uit de bespreking van het herziene concept Digiprogramma komen de volgende zaken naar voren:

- Men is positief over het aangepaste Digiprogramma. De aanpassingen zijn herkenbaar verwerkt. De lijn en richting worden onderschreven en gedeeld.
- Het centraal zetten van burgers en bedrijven is een goed uitgangspunt.
- Er wordt aandacht gevraagd voor de mogelijke consequenties voor uitvoering en implementatie. Hier zit de grootste uitdaging. Er lijkt een discrepantie te zitten tussen wat vandaag kan en wat men wil.
- Er zijn zorgen over de realisatiekracht: is er voldoende professionaliteit en deskundigheid in huis om de ambities en activiteiten te realiseren? Het Nationaal Beraad zou hier meer inzicht in moeten hebben.
- Er is ook behoefte aan meer inzicht in de financiële dekking van het programma, te meer daar en op enkele onderdelen nog majeure dekkingsvragen open staan. Voor dat dit Digiprogramma naar de Ministerraad kan, moeten er dekkingsvoorstellen op tafel liggen. Dit betekent dat in het Nationaal Beraad van 2 februari a.s. een aantal knopen doorgemaakt moet worden. Een aantal keer wordt opgemerkt dat dit een hogere mate van hardheid van de cijfers vereist. Op basis van de besluitvorming op 2 februari a.s. zal het Digiprogramma definitief worden aangepast, zodat er geen ongedekte ambities worden voorgelegd aan de MCDO.
- Bij ICT is het verstandig om kleine stapjes te zetten en dan te herijken of het zo goed gaat en wat er eventueel verandert aan de business case. Dit soort zaken is niet in grootse projecten te vatten met meerjarige begrotingen en alomvattende business cases.

- Door enkelen wordt aangegeven dat de beschrijving en het belang van het toekomstbeeld dat zich in rap tempo aan de overheid opdringt nu in het Digiprogramma onderbelicht dreigt te raken. Optie zou kunnen zijn om dit in een aparte notitie op te nemen. Het onderwerp verdient meer aandacht dan het nu krijgt.
- Opgemerkt wordt dat her en der zwakke onderbouwing staat bij de bestedingsplannen, vooral waar het doorontwikkeling betreft van voorzieningen die in een laatste levensfase zitten. Verzoek hier nog eens kritisch naar te kijken. Zeker waar het gaat om ongedekte posten.
- De wens bestaat om meer aandacht te geven aan het proces en daarbij de verbinding te leggen met de informele ontbijtsessie van 7 januari jl. waarbij naar voren kwam dat er een lichte verlamming zit op dit onderwerp, dat er te veel wordt gepraat, stappen voorwaarts te lang duren en soms een duidelijke kapitein ontbreekt. Urgentie op inhoud is helder in het voorliggende concept Digiprogramma, maar urgentie in het proces mag nog wat steviger worden aangezet.
- Het aangekondigde interbestuurlijk visievormingsproces vraagt als eerste stap een discussie met elkaar waarin wordt bepaald hoe we dit doen, hoe ver en groots de stip op de horizon mag zijn en wie vanuit welke rol wat inbrengt.
- Duurzame digitale toegankelijkheid wordt nog gemist in het Digiprogramma.
- BZK geeft nog specifiek aan dat ze graag het stelsel van overheidsgegevens wil verwijderen uit het Digiprogramma, omdat dit volgens hen geen onderdeel uitmaakt van de basis op orde brengen. En dat de 800.000 euro tav BSN in tegenstelling tot hetgeen toegezegd is in de regieraad niet voor eigen rekening komt van BZK, maar uit de Aanvullende Post zal moeten komen.
- Simone Roos maakt vanuit haar ambtelijke positie een voorbehoud bij het streefbeeld om tot één politiek verantwoordelijke te komen; zij is van mening dat het aan de politiek is daarover uitspraken te doen.

Er wordt gediscussieerd over de wens om structurele financiering robuuster en zonder al teveel administratieve lasten anders te organiseren. Diverse opties passeren de revue: afroaming van ICT-budgetten met –bijvoorbeeld- 5%, vormgeving van een homogene groep, fondsvorming. Voor de komende begrotingsronde lijken deze meer fundamentele wijzigingen niet meer haalbaar en zal financiering via vormen van doorbelasting van gebruik en/of andere financiële arrangementen moeten worden geregeld per Voorjaarsnota.

Aanscherping van de te hanteren spelregels en voorstellen voor financiële dekking van een aantal voorzieningen worden in het Nationaal Beraad van 2 februari as ter besluitvorming voorgelegd.

Afgesproken wordt om de politieke besluitvorming over een andere (structurele) opzet van de financiën en financiële sturing GDI in de eerste helft van 2016 voor te bereiden, en te koersen op besluitvorming bij Voorjaarsnota 2017 (ten behoeve van begroting 2018).

Besloten wordt dat:

- Een aantal zaken redactioneel wordt aangepast.
- Met de betreffende beleidsverantwoordelijke zal worden gekeken naar de onderbouwing op (ongedekte) doorontwikkeling van voorzieningen.,

- Op het volgende Nationaal Beraad van 2 februari a.s. een dekkingsvoorstel wordt voorgelegd waarin helder staat wat nog dekking behoeft en hoe hierin kan worden voorzien. Na besluitvorming hierover in het Nationaal Beraad kan de definitieve versie van het Digiprogramma ten behoeve van doorgeleiding aan de Ministeriële Commissie worden opgesteld.
- Ook worden de aangescherpte financiële spelregels (leidraad financiën) geagendeerd op 2 februari a.s. ter doorgeleiding aan de Ministeriële Commissie.
- Voorbereiding politieke besluitvorming over (toekomstige) structurele begroting en financieringswijzen GDI door de Digicommissaris in samenspraak met het ministerie van Financiën. Te bespreken medio 2016.

4. Doorbelasting en efficiëntie

Voorliggend stuk bevat de bevindingen van de werkgroep Financiën over wijze waarop de taakstellingen doorbelasting en efficiency mogelijk kunnen worden ingevuld. Deze notitie is ter bespreking voorgelegd aan de leden van het Nationaal Beraad en gelijktijdig aan de directies FEZ van de departementen en de financiële vertegenwoordigers van de medeoverheden. De bedoeling is dat naar aanleiding van de ontvangen input en bespreking uiteindelijk een definitief voorstel met bespreekpunten wordt neergelegd voor het Nationaal Beraad van 2 februari a.s.

De notitie leidt tot een discussie over het doorbelasten aan burgers. Enkele partijen geven aan dat het lastig is om burgers gebruik van voorzieningen te verplichten en daar dan ook geld voor te vragen. Dit kan ook een kwestie van volgorde en timing zijn. Anderen dringen erop aan om alle opties te bekijken en doorbelasting aan burgers niet op voorhand uit te sluiten. Uiteindelijk is de keuze om wel of niet door te belasten een politieke keuze waar op ambtelijk niveau niet op voorgesorteerd zou moeten worden.

Tot slot wordt opgemerkt dat met de doorbelastingmaatregelen die worden voorgesteld, alleen wordt gekeken naar de te behalen taakstelling. Door meer door te belasten dan nodig is voor de taakstelling kan ook extra budget worden gecreëerd om tekorten op te lossen of een fonds te vullen.

5. Rondvraag

De Digicommissaris geeft aan dat de stukken voor 2 februari a.s. ditmaal een week van tevoren zullen worden verzonden.